

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, csütörtök, március 4

Tizedik évfolyam.

KOLOZSVÁR, MÁRCZIUS 3.

(?) Bennünket, mint nevezniszoktak: tizenhárom próbás mamelukokat avval dívat vádolni, hogy mi minden tekintet alárrendelünk a pártérdeknek s a kormány főmaradásának szolgálékú híveiként csak arra törik, hogy ez bármely áron sikerüljön, mert így a magunk konca is biztosítva lesz.

Nós hát, kivételképe „rendes” szokásunk alól, ezúttal nem kiáltunk hozsánát a szabadelvű párt mind jobban fokozódó diadalának, melyet számára ügyetlen ellenségei a költségvetési vita rendszereztek; nem újjongtunk a fölött a nagy különbség fölött, a mely Apponyi és Tisza, Lukács meg Széll és Szapáry, Szilágyi Dezső és Jókai legutóbbi föllépétei között oly frappans módon tünt ki; nem faragunk rossz éleceket oppositiora, mely támadóbból egyszerre támadottá lón s örülni látszik, ha bár munitió-szekeret valahogyan megmentheti a visszavonulás közben.

Mindezek helyett egészen az ellenlenkező oldalra térünk s őszinte sajnálkozásunknak adunk kifejezést a fölött a szomorú tanúság fölött, a melyet „az isten végzéséből származott e csodálatos fordulat” tényből parlamentünk beteges állapotaira nézve nem lehet, hogy ki ne vonjunk.

E tanúság nem más, mint ime az a szemmel látott bizonyágtétel, mely szerint a mi mai ellenzékiünk (értve a név alatt azt az isten tudja hányféle árnyalatot, mely a tagadás zászlaja alatt egyesül) bármily egyöntetiséget tanúsít a „le Tisza Kálmánnal” jelszó hangoztatásban, mielőtt valamely pozitív kérdés fölmerül, talán még több részre szakad szét, mint a hányból „egyesült.”

Már maga az, hogy per fictionem a közigazgatás kérdése lón párt-egyesítő, hazamentő jelszóra fölfújva: nem egészséges állapotot jelez. Hogy ezt az egyesítő jelszót azok vetették föl, a kik egykor, mint Deák-pártiak védték s mint baloldaliak támadták a törvényhatóságok szervezetről ma érvényben levő törvényt, ez bajuk az illetőknek. De, hogy a mi mai oppositiónk csak oly elemek szövetezeteiből tud összeverődni, a melyek a politikai elvek ellentézes fölfogásának hívei s a melyek mielőtt ez elvek alkalmazására kerül a sor azonnal szétszóródnak a világ minden tája felé: ez már a nemzet szerencsétlensége, mert az alkotó elemek összeférhetlensége által való lehetetlenné tétele a parlamentarizmus kormányzatnak.

A KELET TÁRCZÁJA.

Drommel úr következtetlenségei.

Elbeszélés.

Irtja:

Cherbuliez Viktor.

V.

(Folytatás.)

Drommel talán helyesebben cselekedett volna, ha legelső tervét követi, mely szerint október 1-én utazott volna tovább Lyonba. De mit sem tesz! Így határozta a sors.

Azt állították, hogy ennek is Drommelné asszony az oka, ki midőn felkelt, nagyon panaszkodott, hogy a lába nagyon fáj. És csakugyan a kis lábacska az éjjel nagyon megdagadt, s ily állapotban valóban nem utazhatott volna tovább. Azok, kik elhitték ezt az elbeszélést, nem is merték e szép nő anyagi lélkét.

Igaz ugyan, hogy midőn férje reggel Ada szobájába lépett, a derék asszony félénken említette, hogy nagyon elfáradt, s egy napi nyugalom nagyon jól esnék neki; de azonnal hozzátette, hogy kész tovább útnazni, ha férje úgy akarja, s hogy örömmel veti magát alá férje akaratának, mint azt férje nagyon jól tudja. Szerencsére Drommel már elhárította magát arra, hogy e napot még Barisonban töltsi, s illetőleg megnézi a fontaineblani kastélyt és parkot, az ő kedves hercege kíséretében, ki neki ezt az ajánlatot tette. Azért rögtön azt felelé sze-

Az a takaró, melyet az egyesültek és nem egyesültek konferenciája két szó-tübséggel hozott határozataiból szőtt s mely az előbb élet-kérdésnek nevezett ki-nevezést, vagy választást nem égető kérdésnek nevezi el — olyan vékony pókháló-szövetből készült, hogy inkább emelésére, mintsem enyhítésére szolgálhatna a benyomásnak, melyet a láthatóvá vált nyílt seb fölárulásával a szemléltető tesz.

És az a seb nem annyira azokra való tekintetből aggasztó, a kiknek testét marja, bár a politikai fiasco testvérek közt is fölér egy színész kifütyölésével, hanem magára a parlamentarizmus nálunk való megzilárdulására nézve — mert a korona, mint a törvényhozás egyik factora, lehet a parlamenti kormányformának még oly igaz és őszinte híve, ha a másik factor: a nemzet nem bírja képét oly parlament által viseltetni, a mely az állam ügyeinek intézését minden körülmények között megszakadás nélkül tudja ellátni.

S ebből, a mi konkrét esetünkben, nemcsak az oppositio vonhatja ki azt a rájuk nézve keserves, de ránk nézve elszívelhető, consequentiát, hogy a mai többség kormányát alig-alig bukathatja meg, hanem minden alkotmányos érzelmű ember, bármely pártához tartozzék is, azt az aggodalmat is merítheti, hogy a főmaradását ily helyzet által biztosítva látó többség nem ragadtatja hatalma érzetében oly eljárásra, mely az alkotmányossággal juttathatná collisióba? Az étvágy az evés közben jön meg s a hatalom természetében rejlik a terjeszkedés.

Lám, ha elvek helyett személyek ellen és mellett kellünk sikra: ily dilemmába juthatunk s ezt beláthatná a mi egyesült és nem egyesült ellenzékiünk is, melynek más közös hitvallása nincs az egy le Tisza Kálmánnal.

— Azt hisszük: egy tizenhárom próbás mameluktól elég elfogulatlan beszédek ezek.

Moltke beszéde.

A német birodalmi gyűlés f. hó elsején a katonai előterjesztéseket tárgyalta, s gróf Moltke a többiek közt eként szökött:

A német birodalom történelmileg még csak új állam Európában és összes szomszédaink több-kevésbé szabadon hagytták hátukat, csak egy oldal felé kell arcvonalat csinálniok és csapatok nagy részét határaink közelében helyezték el, míg a mi ezredeink egyenlő arányban az egész országban vannak elosztva. — Szándékot abban keresünk nem kell, de igenis számolnunk kell e viszonyokkal. Oroszország már a török háborít

retetreméltó neijének, hogy az ő egészsége mindennél értékesebb előtte, és hogy bármibe kerüljön is, huszonnégy órával elhalasztja a tovább utazást, csupán és egyedül azért, hogy az ő kedvében járjon.

A szép Ada ugy tett, mintha elhinné azt, a mit férje mondott; kedvesen megköszönte megható figyelmét s bájolón mosolygott reá. Nagyon értette, miként kell mutatni, hogy elhisz valamit, a mi igen hasznos művészet, mely sok családban számos keserűségnek veszi elejét.

Azt is beszélték, sőt erősítették, hogy egy kissé későbbben Drommel a lépcsőn találkozott a kis Lestoc fiúval, ki rögtön azt az ajánlatot tette neki, hogy lefesti feleségét.

Csakhamogy ebből az egész meséből egy szó sem igaz. Egészen másképen történt az egész dolog, a mint azt a szíves olvasó különben is gondolhatja. Elmondjuk hitelesen, mint esett meg ez az eset.

Drommel, kire igen kedves benyomást gyakorolt a fiatal ember könnyed és rokonszenves társalgása, jó kedve és gyermekded naivsága, kérdézősködött neve után. Midőn megtudta, hogy Dorottya kisasszony unokaöccse festette azt a gyönyörű képecskét, melyet a tárlatban két ezer frankra tartanak, s elgondolta, hogy ebből a fiatal emberből egyszer igen híres festő válhatik, kinek képei óriási áron fognak elkelni, még nagyobb becsületben kezdte őt tartani.

E mellett egy kitűnő gondolat szülemlett meg agyában. Arra számított, hogy az a jó fiatal ember majd fest neki

előtt kezdette meg amugy is erős hadseregének jelentékeny szaporítását és azt a béke után keresztül is vitte. Oroszország 24 tartalék-gyalog hadosztályt és 24 tartalék tüzérségi dandárt állít újonnan fel és a 152 gyalogezredet negyedik zászlóaljakkal hozzátoldásával szaporította. Franciaországban ezelőtt 26 gyalog hadosztálya volt, most 38-at bír; ezelőtt 26 lovassági dandára volt, most 35-öt állít fel. A francia hadsereg erőssége első felállításban ezelőtt 336,000 főre rugott, most 650,000 főt számlál; Franciaország tehát még egyszer annyira emelte hadseregét, míg mi az elavult népszámlálás 1 százaléka mellett állapodtunk meg. Franciaország, hozzászámítva csendőrségét, mely azonban szintén a hadsereghez tartozik, egy 497,000 főből álló békeállománnyal bír, míg Németország több millióval erősebb lakossággal mellett csak 400,000 embert tart fegyver alatt.

Oroszország békeállománya még egyszer annyi, mint a miénk, vagyis 800,000 ember. A szolgálati kötelezettség időtartama Franciaországban 20, Oroszországban 14, nálunk csak 12 év. A mellett még fölteszik rólunk azt a nagylelkűséget, hogy mi kezdjük meg előbb a lefegyverkezést. Hát rántott-e valaha a német „Michele” másra kardot, mint saját bőrének megvédelmezésére? Mi nem zárhatjuk el magunkat attól, ha a kormány a békeállomány mérsékelt szaporítását ajánlja, már azért sem, hogy szomszédaink mögött teljesen vissza ne maradjunk.

En őszintén sajnálom, hogy a vas-szilkségességgel rá kényszeríti a kormányt, hogy újból terheket orrjon a német nemzetre. Csak áldozatok és kemény munka árán lettünk ismét nemzet. A császár-uralom hanyatlása alatt Németország nem volt egyéb mint a külföldi hatalmak viszályainak kárpótlási tárgya. A Neckar és a Rajna melletti római emlékei egykori győngeségünknak.

A francia hadikészületek és a pánszláv igazítás Oroszországban a legnagyobb elővigyázatra ösztönöznek bennünket. A birodalmi kancellár hervadhatatlan baberleivel köpez a kancellár dícsőségteles koszorujában és mindegyik párt helyesléssel fogadta a szövetséget Ausztria-Magyarországgal. Szólo reméli, hogy a szövetség ki fog terjedni a kereskedelmi politikai tere is.

Jókai Mór beszéde

a képviselőház február 26-iki ülésén.

(Vége.)

Sokat beszélnek a vármegyék rosszassága ellen. Igaz, én is sokat hallottam róla; hanem ennek egy részt az az oka, hogy mikor a megerendszer uralkodik, rendesen sajtószabadság is van, s erről a szegény megyéről minden szabad a világon imi; hanem mikor nem volt megerendszer Magyarországon, akkor annak a

egy kis képecskét, természetesen emlékül és ingyen, és ő ezt a képet elviszi magával haza, Görllitzbe, hol dicsékedhetik vele, mint a szabad lég művészi iskolájának egyik kitűnő termékével. Erről az új iskoláról egy külön értekezést is szándékoztok irni lapjában.

Drommel igen okos ember. Még lapját is ingyen határozta küldeni a festőnek, viszonzásul a festményért. Rendesen így szokott cselekedni; néha azonban megteszi azt is, hogy az ajándékért semmit sem ad cserébe. Büszkén mondogatja, hogy még nem találkozott festővel, vagy más művésszel, vagy értékes tárgyak gyűjtőivel, hogy ne kapott volna tőlük, még pedig ingyen, valamit. Mindannyian kénytelenek ekként hódolni nagy tekintélyének s ő az ajándékokat zsebre rakja, mint azon érdeklődés érezhető és kézzel fogható tanítjeleit, melylyel a művészek iránt viseltetik.

Sokat gondolkozott a fölött, miként viheti keresztül legűgyesebben tervét, s abban állapotodt meg, hogy ezt az ügyet egészen a szép Adára bizza. Azonnal felkereste őt abban a kis kioszkban, mely a szálloda kertjének egyik sötánya végén volt elhelyezve. Ide vonult élvezni a szabad levegőt, bebúrkolva köpenykejébe, míg lábát egy kis vánkossra helyezte.

A szép Ada bámúlt, midőn férje azt mondta neki, hogy unalmát majd el fogja űzni az a szép fiatal ember, kit neki be fog mutatni. Elmondá, hogy e fiatal ember igen kedves egy gyermek, ki naivságával nagyon mulattatni fogja őt.

kormányának volt ám rá gondja, hogy a sajtószabadságot a Károlykaszárnijában árulják. És mégis tudomására jöttünk az ő visszaéléseiknek. Hiszen volt itt egy tökéletes adminisztráció berendezve a központból 1860-tól 1865-ig, 1866. elejéig. És azt hiszik, hogy ezen adminisztráció ellen nem hangzottak fel panaszok? Nem ám, mert a panaszok nekem, mint akkori lapszerkesztőnek, egy nagy eseményben az asztalom fiókjában rekedtek. (Halljuk!) s melyeket közzétenni, nyomtatás alá adni életveszélyes kísérlet volt volna. Hanem mikor a rendszer változott és az ország ügyeinek vezetésére meghívott azon államférfi, a kinek hazafisága és bölcsesége előtt mindenkor meghajlok: én elmentem ezen panaszokkal hozzá és rendelkezésre bocsátottam azokat. Ő akkor ezen tisztí karól, a mely talán sokaknak ideálja, azt mondotta nekem, hogy nagy ideje, hogy e szemétnéptől Magyarország kormányzati tere kitisztíttassék. És ugyanerről a tisztikarról Magyarország legnagyobb bölcsé, Deák Ferencz, így nyilatkozott: „sújtás őket az utókor átka, mint a kiknek kezében a tiszta buzavetőmág is átváltozott ósúvá és zabba.” És ezekkel szemben emlegetik önk a megyei visszaéléseket! (Tetszés jobbfelől.) De menjünk odább, arra a korszakra, midőn egy tökéletes bürokratikus rendszert inaugurált egy oly kormány, a mely tabula rasát csinált és a mely tehette azt, a mi neki tetszik. Igaz, hogy azok ellen visszaéléseket nem lehetett — kicsinyeket konstálni, hanem a nagyját, a mely azután elcalt, nem lehetett eltakarni egy czipinder kalappal — azt tudja az egész világ. (Tetszés jobbfelől.) Ott nem csak a tisztviselők, nem csak a szolgabírók vitték el a közpénztárt, hanem elvitte maga a kormány is és ott hagyta helyette az államkötvényeket. Hanem ezt már régen meghoósították, régen elfelejtették azokat, kik ezt en gros csinálták, ellenben, ha ma az egyik vármegyében egy szolgabíró; a másik vármegyében egy alispán 20—18,000 forint közpénzt elcsikaszt, akkor feljajdnak, hogy tolvajok, szolgabírók, valamennyi alispán mind kormány. (Zaj, nyugtalanság és felkiáltások balfelől: Ki mondta ezt?)

Annak t. ház, a ki az adminisztráció regenerációját komolyan óhajítja, legelőbb is számolnia kell az emberanyaggal, a melylyel rendelkezik (Ugy van, a jobb oldalon); mert akár választás, akár kinevezés útján alapítatik is meg a tisztviselői test, ennek a testnek magának kell egészségesnek lennie. (Ugy van jobb felől.) Csak ekkor lesz működése hasznos és a hazára üdvös. (Helyeslés jobb felől.) Nem csinálhatunk titkot magunk előtt, t. ház, abból, hogy 20 évig ugartunk nálunk az adminisztratívális tehetség, mert nem volt szabad a fiatal emberek föltöltötte ezt a nemzeti becsület, az állam szolgálatába lépni; hogy ezen idő alatt nem képezhették ki magukat erre a pályára, hogy

— Hiszen te emlékszel, Ada, monda neki, arra a csinos kis festményre, melyen Henri Lestoc neve volt olvasható. Ada nem igen emlékezett erre a festményre.

— Milyen feledékenyek ezek az asszonyok! monda Drommel. Tegnap vele ebédeltam.

— Hogy is hívják? kérdé Ada. Drommel két kezéből tölcserűt csinált s azt felesége füléhez illeszté s így kiáltott bele:

— Henri Lestoc! Emlékszel most már reá, te feledékeny asszony?

— Azt hiszem, láttam is itt. Nemde az egy magas, szikár ember, felborzolt túske hajjal?

— Mit nem beszélsz összevissza! Az a festő kicsiny szőke fiú, ki még dajkájának tejét hordja szája szélein, de a ki azért igen okos gyermek. Gondold csak, ő ismert engem, hirtől! Nem mernék ugyan megesküdni reá, hogy olvasta műveimet, de az bizonyos, hogy hallott beszélni rólam.

— Ez ugyan nem érdem, monda Ada. Hisz ez művelt emberre nézve valóságos kötelesség.

— De végre, akard, hogy bemutassam?

— Ugyan mi lelt, kérlek. Mit csináljak én e festővel?

— Tervem van vele, felelt Drommel.

A szép Ada bámúltva nézett férjére. — Valóban, csodálatos! gondolta magában.

— Igen, folytatta Drommel, nekem

Hirdetési díjak.
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetések elvételéért:
Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.)
Budapestben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.)
Rud. Mosse Publicitäts-Bureau, Budapest: Goldberger A. hirdetések elvételéért Budapest Szervitater 5. sz.
Nyitott érikkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

nekünk onnan kellett vennünk az erőket, a honnan kaptuk, természetes. (Tetszés jobb felől.) Ezt csak a gyakorlat és a szigorú ellenőrzés fogja helyrehozni. Azt mondják, hogy vannak nagy számú fiatal emberek, a kiket lehetne alkalmazni, hogy ott van a sok doktor jurys, kik mind képesek ezen hivatal betöltésére. (Halljuk! Halljuk!) Én azt mondom t. képviselőház, (Halljuk! Halljuk!), hogy megverte a Jézus azt a megyét, a melyben a doktor jurysok töltik be a szolgabírói állásokat. (Élénk tetszés és általános derűtség.) Praktikus emberek kellene ide és nem baccalaurosok. (Folytonos derűtség.)

Nagyon sajnáltam volna, ha megfélemezem arról, a mit Eötvös Károly képviselő ír ki olvas ezen következő passusból: „a közélet erkölcsi tisztaságának megőrzése.” Tehát végre valahára szőnyegre került ez a szó „corruptio” a házban. (Halljuk!) Nagyon szeretem, hogy szőnyegre kerül. De határozottan visszatartom a t. képviselő úrnak azon kifejezését és méltatlannál bánt veltünk s a házal, midőn azt mondta, hogy ez a vád, melyet a corruptio ellen emelnek, sújtotta a szabadelvű pártot és a kormányt. Mi köze volt ehhoz a kormánypártnak? Én viszontutasítok e dologban minden solidaritást. (Élénk helyeslés a középén.) És vissza fogja utasítani mindenki, a ki ezen pártához tartozik. Ha vétettek egyesek, ott a bíró, büntesse őket; senki sem fogja közülünk kezét felemelni az ő védelmére. Ha vétettem én, büntessenek engem én nem fogom a pártot védelmemre hívni. Tessék konkrét eseteket felhozni, tessék tribunal csinálni; kész vagyok abba is beleegyezni, hogy a mint Észak-Amerikában van, maga a ház, a parlament ítéljen tagjai fölött, vegye sorba őket és ha valahol a legkisebb vétséget találja, mondja ki a bűnöst és utasítsa ki ebből a házból. Egyes emberek szegényen a párt arczába vágni nem méltányos. (Élénk helyeslés a középén.)

Azt mondja a harmadik pont, hogy a közigazgatás körében meghozott törvények hatályos kell adni, oly ugyesen van megállapítva, hogy mindent lehet olvasni belőle és semmit. Talán az van szemünkre vetve, hogy a közigazgatási bizottság intézménye nem elég erőlyes organum arra, hogy a visszaéléseknek elejét vegye, hogy valósággal kormányozni s a közigazgatást vezetni tudja. Erre nézve azt vagyok bátor mondani, hogy e részben minket magunkat kell átgymni és másformákra csinálni; mert ugy volt az a régi nemese világban, így van az most is, hogy adig teljes számmal van együtt közigazgatási bizottság és közgyűlés meg magas politikáról van szó, meg Törökország sorsát kell intézni; hanem mielőtt arról van szó, hogy utakat csináljanak; mielőtt számokról van szó, akkor dispareal minden ember haza megy s csak azok maradnak ott határozatot hozni, kik érdekelve

egy igen jó tervem van. Ennek a fiúnak van tehetsége és én elhatároztam, hogy szerzek tőle képet, a nélkül, hogy egy krajczáromba kerülne.

— És ebben én legyek segítségére?

— Természetesen. A társalgás folyamában azt fogod neki mondani, hogy szeretnéd látni rajzait. Bizonyára nem fog tőled megtagadni egy kis emléket. Szép asszonyoknak semmit sem lehet megtagadni, ha tudják a módját... Azután utoljára is mulattatni fog... Nem is hinnéd, kedves galambom, hogy ő maga óhajtott, hogy bemutassam... Ilyenek ők, mind ilyenek, a szabad lég iskolájának hívei!... Csakugyan, ő maga kívánta... Becsületemre, ezek a francziák csodálatos emberek! Ha nem követik Lovelace példáját, akkor olyan ártatlanok, hogy ártatlanságuk minden képzeletet fölülmül! A kis Henrit egy szigorú erényű leányzó, az ő nagynénje nevelte, és ő... valóban bámúlándó ártatlan. Sőt egy kissé vad is. Iparkodjál őt megszelidíteni. Tehát beleegyezel? Ide hozhatom?

(Folyt. köv.)

ANGOL KÖZMONDÁSOK.

Köztudomású Albion fiaiak hidegvértsége. Mégis, ha közmondásaikat tekintjük, ugy látjuk, hogy azok meglepő fordulatokban s találó, éles hasonlatokban nem sokat engednek a fantaztikus a keleti népekének. Hogyan? — kérdezzük. Tehát a hideg reflectió s a felhevült fantázia egyenlő hatást eszközölnek? Ez nem

vannak. (Élénk tetszés a közepén.) Ez nem az intézmény hibája, ez a magunk hibája; nekünk más formákra kell lennünk, másforma lesz az intézmény.

Hanem hát minden kis bajt megszámszorozni, azt nagyra felfújni, és azt a kormányának galériájához varrni — ez most az időknek áramlata, mert hiszen a főzelel és; lejáratni a kormányt és annak pártját. Be kell bizonyítani, hogy ez a legjobban szidott kormány és ezzel minden be van bizonyítva. Én azonban bátor vagyok az idők áramlatával ellenkező nézetet kimondani. Én előttem a legnagyobb érdeme van annak az alkotmányos kormánynak, melyet leghosszabb ideig lehet szidni. (Tetszés a jobboldalon.)

Sokkal kevesebb érdeme, de még mindig érdeme van annak a kormányának, amelyet csak rövid ideig lehetett szidni, de igen-igen kis érdeme van előttem annak a kormányfőfinak, kit csak egy kis ideig lehet magasztalni és mikor következik a szidás: itt hagyja azt a successora számára. (Derűtlenség jobbfelől.) Oly kormány pedig, melyet hosszu ideig lehesse magasztalni, ebben a mi Magyarországonban nem volt és nem is lesz soha. (Igaz! Ugy van! jobb felől.)

T. képviselőtársam Apponyi azt mondá Macaulay nyomán, hogy azon képességek, melyek a hatalom elnyerésére és megtartására szükségesek, s azok, melyek a hatalomnak üdvös módon való gyakorlására szükségesek, gyakran két személyben külön választva találhatók. Ezt Macaulay mondta. Angliában nem ismernek többféle fajta államférfit e kétből, mi azonban magyarok még egy harmadik fajtáját is ismerjük az államférfiaknak, és ezek azok, kik sem az egyik, sem a másik képességet nem bírják, hanem azért mégis örökké a hatalomra jutás sejtelmét táplálják magukban. (Élénk helyeslés és derűtlenség jobbfelől.)

Hogy birnak-e t. képviselőtársam Apponyi Albert és társai a hatalom üdvös kezelésére szükséges tulajdonokkal, ezt előterjesztett programjukkal erősen-gyengén bizonyították be (Élénk derűtlenség jobbfelől.); hanem azt, hogy a hatalomra jutás tehetségével nem bírnak, azt fényesen bebizonyították ezen határozati javaslattal, a mit én őszintén sajnállok, mert ez által kényszerítenek bennünket tovább is itt maradni, szidatni a kormányt s vele együtt magunkat. (Helyeslés jobbfelől.)

T. ház! Annyi jó izlést tegyen fel fölölem mindenki, hogy én most ezen kormányt, melyet ellenfeim oly méltatással megdicsőít, én, a ki ennek elváratai és mártírtársai közé tartozom, itt magasztalással elhalmozni nem fogom, hanem politikájára iránt a jövőre nézve kifejezve: az előterjesztett költségvetést elfogadom, s a két, három, vagy nem tudom, hány határozati javaslatot en masse ott felejttem. (Zajos helyeslés és ...)

A költségvetés tárgyalása.

A képviselőház ülése márc. 2-án.

Hoged a Sándor a pénzügyi bizottság előadója bemutatja az állandó pénzügyi bizottság jelentését az osztrák-magyar bank 1878-ik évi XXV. törvényekhez mellékelte alapszabályainak 89-ik §-ában foglalt, a bankjegyeknél alkalmazandó czimre vonatkozó rendelkezésének függőben tartásáról szóló törvényjavaslat tárgyában. E jelentés ki fog nyomtatni, s annak idején a ház tagjai közt szét fog osztani.

igy van, mert úgy logicaillag sem volna helyes. Hanem be kell látnunk ama föltevés helyességét, hogy a népkedély, bár egyes esetekben eltérőleg általában mégis mindenütt közvetlenül nyilvánul, hol az egyéni vagy közjólét honol.

Az angol társadalmi élet szilárd alapokon nyugszik, mert a nemzeti jólét neki e szilárd alapot megveté; a török laza társadalmi életéről szólni sem lehet, de tekintetbe kell venni azt, hogy a muszlimoknál nincsen helyesebb nép a világon, s hogy a keletiek egyéni jólétüket a kéjelemet semmittevében találják fel. Amazoknál tehát a köz-, emezeknél pedig az egyéni jólét az, mi a népkedély nyilvánulását egyenlővé teszi. De térjünk át magokra a közmondásokra.

A csodálat szeretet nélkül az, mi a napsugár eső nélkül.

Az affectatio a természet torzképe.

Ne áldozd fel a régi barátodat egy újért. Az újbor nem izlik soha úgy, mint az ó.

A szerelem pénz nélkül hasonló egy pár fényesre kitarított csizmaéhoz, melynek nincsen talpa.

Az önszeretet a legártatlanabb, de legkényesebb is érzelmeink közül; senkit se sért, de senki se sértheti meg.

Egy vegyész felfedezte, hogy a szerelem 15 rész aranyból, három rész jó hírnévbel s két rész szeretetből áll.

A művészet többet használ istennek, mint a tudomány. A tudomány fölfedez, a művészet teremti.

Mocsáry Lajos a közigazgatást szintén reformálni óhajtja, de nem abban az irányban, melyben Szilágyi Dezső, mert ő a régi municipalis kormányzat híve. Áttérve Szilágyi Dezső tervére, azt a leghatározottabban elítéli. A választást minden áron fenn akarja tartani és a választási időt minél rövidebbre kívánja sz batni, mert a megyei élet csak úgy fejlődhetik, ha minél több személy közt fordul meg a tisztségeknek vezetése. Egyáltalán mindenkit óv, ki közigazgatással foglalkozik, a közigazgatási tudománytól, mely nem bir jogosultsággal, és óv mindenkit az experimentációtól. E kitérés után — mint nevezi — áttér a bizalmi szavazat kérdésére. A nemzet súlyos állapotban van, s mint hogy e lidérez-nyomástól meg akarja szabadítani, azért hozzájárul minden módhoz, mely erre kínálkozik. Ennélfogva elfogadja a bizalmatlansági nyilatkozatot. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Eber Nándor némileg elfogadja Kautz azon állítását, hogy a mostani budgetvita tárczaharc, de kibővíti azzal, hogy ez inkább pártalakulási harc. Szilágyi felvetette azt a kérdést, miért vetette fel a miniszterelnök pozitív alakban a bizalmi kérdést. Ennek felvetése azonban gyanu volna a miniszterelnök részéről, hogy pártja támogatja-e vagy nem. Megmondta szőlo, hogy miért bizik a miniszterelnökben. Bizik, mert figyelemmel kísértte a miniszterelnök pályáját, hét éven keresztül vedelmezett a miniszterelnök egy politikát, melylyel szőlo nem mindig értett egyet. Hét év múlva belátta szőlo, hogy az adott viszonyokkal számolni kell, s nem veszi rossz néven, hogy a miniszterelnök megváltoztatta nézetét, mert szőlo szőlo az a politikus, ki nem számol a viszonyokkal, az meddő politikus. — De bizalommal viseltetik azért is a miniszterelnök iránt, mert mikor a miniszterelnök a pártvezértséget otthagya, államférfiává vált s követelte azon, nálunk egyedül helyes politikát, mely compromissumokon alapul. Az ilyen feladat pedig nem könnyű, mert a compromissum senkit sem elégít ki, megtámadja mindenki s el lehet rá készülni, hogy minden népszertiséget elveszti. Elvesztette Tisza is, ki az ellenzék szerint a leggyőltöttebb ember az országban, de népszerűségének elvesztése nem baj, sőt érdem szőlo előtt. (Helyeslés jobbról.) Bővebben fejtegeti azután az ellenzék magatartásának modorát, mely nem méltányolja, semmibe sem veszi a mi a jobboldalon mondatik, maga részéről azonban előrebecsát bizonyos praemissákat axiomák gyanánt, melyekből azonban consequenciákat von. Megszavazza a költségvetést.

Németh Albert csodálkozással konstatálja azt a tényt, hogy a szónokok egész sora, miután e költségvetést jobbra-balra megnyagygatták, beszédük végén mégis megszavazták. Az egész alkalmat a közigazgatás reformjával akarják betölteni. Szilágyi Dezső beszédjéről azt tartja, hogy az igen veszedelmes családok, közigazgatási reformját pedig deformálnak tartja. A főispánok és alispánok kommasszalásáról olyan nézete van, hogy ebből Bach korszakbeli Comitatus-Vorstand-ok fognak kikerülni, a mit meg úgy képzel, hogy derekig főispán lesz és azon alul meg alispán. Az állami rendőrség lokális jellegének biztosításáról is szeretne bővebb felvilágosítást nyerni. Mert így olyan formán képzei ennek a lokális jellegnek a fentartását, hogy a rendőr oda lent Pancsován fezt

A pazarló megeseálja örökösét; a fősvény önönmagát.

Mutass nekem olyan országot, melynek vannak hegyei, de völgyei nincsenek, s én is mutatok neked egy oly embert, kinek élveibe trümpceseppek nem vegyültek.

Ha az emberek mindig olyanok maradnának, mint a milyenek szerencsésükben, a világ „mennyeknek országa” lenne.

Vannak emberek, kik sohasem voltak gyermekek, s vannak gyermekek, kik sohasem lesznek emberek.

Többen vannak, kik a rossz nyelvek által sebezve hullottak el, mint a kiket fegyver ölt meg.

Mire szolgál leggyakrabban az öntudat? Mások tettei megítélésére.

Egyik fele azon koronáknak, melyeket uralkodók fején látunk, csak — aranyozott tövis.

Az az ember, ki a létra alját tartja, hasznosabb szolgálatokat tesz, mint a ki a létra tetején áll.

Az emberek hibáit érezre, erényeiket vizre írjuk.

Nagyon szegény szív az, mely nem tudja reményeit illúziókkal táplálni.

Sok ember azért nem tanul soha semmit, mert mindent igen gyorsan fog fel.

fog viselni, Árvában, Liptóban, nagy széles tókalapot, meg kalina uniformist, a régi magyar megyékben pedig a mostani hajdúi öltözetet. — Nem tudta még eddig, hogy a miniszterelnök urnak az a nótája, hogy „nem vagyok én oka semminek” — a hogy ezt Szilágyi képviselő urtól hallotta. De ehhez a nótához Szilágyi urnak is van köze, mert a közigazgatási bizottságról szóló törvénynek senki olyan buzgó védője nem volt, mint épen Szilágyi s most ő támadja meg legerősebben e törvényt. Hosszasan foglalkozik még Szilágyi közigazgatási programjával, bemutatva azt, mint egy csodálatos honglomeratumot, melyről Szilágyi ur szintén elnótáztatja, hogy: „Boezi, boezi tarka, se füle, se farka.”

Eber Nándor személyes kérdésben kíván szólni. Németh Albert sőt szavaira, hogy ő a magyar emigráció korában az osztrák török követ, Prokesek estélyén frakkosan megjelent, azt feleli, hogy ez nem igaz, mert ő az osztrák követet csak 1868-ban ismerkedett meg.

Németh Albertnek olyan dolgokat kellene mondania, melyek nem a képviselőház elé tartoznak. Azt tudja róla az egész képviselőház, hogy szavait nem szokta magyaráztatni, s mindenkinek tetszésére hagyja, tessék magyarázni, a hogy tetszik. Mostan azonban kivételt akar tenni s majd négy szemközt fog a képviselő urnak felvilágosítást adni.

LAPSZEMLE.

A „Pesti Napló” írja:

Szilágyi Dezső mai nagy beszéde levonta a leplet a tervekről, melyek a mérsékelt ellenzék körében a közigazgatás reformja tárgyában fölmerültek, s ezek bemutatásával a szőlo egy-szersmind határozottan megjelölte a maga álláspontját.

Mily különös helyzet! A kormány, melynek vezetni kellene a házat és az országot, a legkisszerűbb kortespolitika fogásaival meríti ki összes működését. A Tisza-kormány köréből ki hallott valaha életre való eszmét?

Szöll Kálmán pénzügyi, Apponyi gr. közigazdasági és Szilágyi Dezső közigazgatási programtervezetei más-más részletét tüntetik elő a reformtörökvésnek, mely az ellenzékét foglalkoztatja.

Ez ellenzék tervezetek között a Szilágyi Dezső által előterjesztett a legtiltazatos — csak nem kell senkinek.

A „Hon” írja:

Végre valahára elült — a reform. Addig hirdették, hogy el kelle mondni.

Mint hogy Apponyi gróf hivatalosan bejelenté a háznak, hogy jönni fog a decentralizációnak.

Miben áll a reform? Beszél Szilágyi: qualificatio megköveteléséről, mit hangsúlyoz mindenki; az állások állandósításáról, mit a szakközvegekre nézve eltagad mindenki; de a vita tárgyat képező cardialis pontot: a kinevezés vagy választás kérdését a d libitum bizza; it már csak Szilágyi „egyéni” nézete: a kinevezés, és így actio tárgyat nem képezi. Azután beszél: az autonomia szélesbítéséről; de nem mondja meg mely irányban, beszél egy kollegium alakításáról, melyben a választott tagok többséggel bírnának és mely hivatna lenne: a közigazgatási közegek cselekvésének

Mielőtt képzelmeddel tanácskoznál, tanácskozzál erszényeddel.

A nő szívével gondolkodik, a férfi eszével szeret.

Az eszme olyan, mint a gyémánt; több időt fordítanak megtalálására, mint kicsiszolására.

A hosszút, méltóságteljes szavak olyanok, mint a hosszú ruhák; előkelő látszatot kölcsönöznek.

A ki jót tett ellenségeivel, az hasonló a tömjénhez, mely illattal tölti be azon fűz füstjét, mely megsemmisíti.

A hazugság markolat nélküli kard, mely megsérti annak a kezét, a ki forgatja.

Az erénynek is meg vannak a maga határai, a melyeket ha áthág, megszűnik erénynek lenni.

Az öregek mennek a baláléhoz, az ifjakhoz eljő a halál.

A legbelytelenebb itéletek azok a világon melyeket magunkról hozunk.

Ezer rózsá illata is hamar elszáll, de a fájdalom, mit egy tövis szúrása okozott, hosszú ideig eltart.

A tudomány az elmélkedés szíllötte, de leggyakrabban csak fogadott gyermeke.

törvényyszerűsége és fegyelmi ügyeiben itélni; de, hogy ez miben különböznék a mostani közigazgatási bizottságtól, és miféle garantiákkal bírna, arról a reform-beszéd hallgat; azután követel közigazgatási bíráskodást és szolgálati pragmatikont, mik a pénzügyi bizottság határozatainak régen tárgyai és a kormány által régen elfogadott eszmék; végül kijelenti, hogy kinevezési rendszert, mereven a városokra alkalmazni nem lehet, mert — ezek közegei leginkább vagyoni kezeeléssel foglalkoznak; természetesen itt megfélekedezik arról, hogy ép oly hatalmú önkormányzati testek egyszersmind, mint a megyék, és hogy még nagyobb állami érdekeket képviselnek — no de Budapest—Józsefváros képviselőjének könnyű volt kitalálni oly tudományos definitiót; melynek segédelmével a „rendszer”-t is kielégítse — és választóit se bántsa.

De hát bizalmatlanságot kelle Tiszának szavazni, és így jó volt minden ráfogás, argumentum; főleg azért, mert ő az oka — hogy az egyesült ellenzék reformakciója letörtült — Szilágyi dictiójává!

Az „Ellenőr” írja: Nagyobb várakozás rég nem előzött meg parlament beszédet, mint Szilágyi Dezső mai beszédét.

Az ellenzék részéről megtörtént minden, hogy e beszéd iránt felkeltse a közfigyelmet. S e magasra fokozott érdeklődéssel csak azon esatlakozás állhat arányban, melyet Szilágyi Dezső mai parlamenti szereplése felidézett.

Csak a pártgyűlölet hangja harsant meg személyeskedő kifakadásaiiban, melyeket Tisza Kálmán és Jókai ellen intézett. A gorbáskodás pótolta beszédében a szónoki hevet.

De hát Szilágyi, ha nem arathatott szónoki babérokat, tán államférfi dicsőségre vágyott, s beszéde tán tartalmilag jeles?

Epen nem.

Szilágyi a tartalom dolgában sohasem szokott erős lenni; s így üres és minden tartalom nélküli beszédet mégis régen mondott.

Legnagyobb érdeklődéssel vártuk az egyesült ellenzék program feltárására vonatkozó nyilatkozatát, s ez a nyilatkozat minden inkább, mint közigazgatási program.

Nem értette meg ezt a programot senki, maga Szilágyi legkevésbé. Babel tornyának minden zavarodása benne van abban, s az első eredménye az lett, hogy az ellenzék maga zavarodott meg tőle. A pártönkivülek nagy része a kinevezési rendszer mellett sorakozott. Az egyesült ellenzék pedig nem merete kimondani sem a kinevezés, sem a választás jelszavát, hanem mondott Szilágyi által egy képtelenséget, egy semmit, az életfogtyig való alkalmazást.

Szilik választást. S az egyesült ellenzék csak ennek a bizonyítatlan valaminek alapján találkozik. A mint Szilágyi kimondta, hogy ez alkalmazás talán kinevezés által valósítható meg, azonnal kitört a program-szónok mellett jobbról és balról, előlről és hátul a tiltakozás moraja. Ez a talán, ez a moraj jellemzi az egyesült ellenzékét. Ez a talán képezi az egyesült ellenzék közigazgatási programját. Talán-programm.

Az „Egyetértés” írja: A tudomány előtt sok megoldhatatlan rejtély volt és van és lesz a világon, de oly sötét rejtély egy sincs, mint az, hogy az egyesült ellenzék és a pártönkivüli párt miért létezik a világon? Örök mozdony feltalálatlan és ez a rejtély megoldhatatlan.

Megkísértették azt az erős munkát, miként lehetne szertehúzó elemeiket ezen elvek alapján egyesíteni.

Nos hát miként sikerült az egyesítés? Ez volt a kérdés, melyre Szilágyi Dezsőnek mai beszéde volt megadandó a feleletet.

Ez a program össze nem egyeztethető elveknek ideiglenes, kényszerű, pótlólagos, föltételes összeegyeztetése. És még így is nagy kérdéseket hagy megoldatlan.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

BLANC LAJOS.

Rogeaárd Ágost

18-dik fölvonása.

Blanc-al bevégzi előadó a híres bölcsész-történetírók sorozatát, felemelve még néhány, e téren működő nevezetességet, a minő Renan, a jeles fejtegető, a nők Voltaireje, miként némelyek nevezik, az engedékeny bölcsész, a ki minden tisztességet kész megadni mindenkinek Havet, Miron, vagy Morin a mint nevét politikai kényszer miatt-változtatá, Larroque, Jouffroy, Sismondi Vaulabelle stb. többnyire a jelképes, népszerű iskola hívei.

Blanc Lajos, a híres socialisticus és bölcselmi történetíró született 1813-ban Madridban, hol atyja pénzügyi biztos volt. Anyja corsicai nő, atyja délfrancia származású volt. Legelőbb 1840-ben tört fel Lafitte bankár volt miniszternek egy fényes estélyén, hol Páris összes hírlapírói s politikai, tudományos és nemzetszázszati kitérősegei voltak jelen, hogy az akkor szőnyegen levő, minden érdeket élenként foglalkodtató keleti kérdés felett vitatkoznak. Többen a kitérő férfiak közül kérdőleg tekintettek egy jelenlevő gyermeked, alig 13 évesnek látszó ifjura, mit keresett ez ebben a komoly társaságban?

mi köze lehet e gyermeknek a keleti kérdéshez, midőn a kis alak egyszerre felmagaslik, érezes hangján szónokolni kezd, már első szavaival leköti hallgatóinak figyelmét s csakhamar magával ragadja őket. Ez ifjú a már 26 éves Blanc Lajos volt, a ki már több elsőrangú lapnak volt munkatársa s ez estén nagyszerű szónoki tehetségének is hathatós bizonyágát adá.

Három nappal ezután irt egy napoleoni eszméktől áthatott cikket, mert ő is, mint többben, hitt és csalódott III-ik Napoleon személyében. E cikkek miatt éjjeli támadásnak volt kitéve, majd holtra verték az utcán. Csodálatos véletlen, spiritista rejtély, hogy 200 mérföldnyire lakó testvére ugyanazon nap a fivérét fényező veszély tudatával bírt, egy mondatatlan érzés megsgtá azt neki. E csodás esetet Dumas meg is örökölte „a corsicai fiérek” című, elbeszélésben. A 48-as években nagyon népszerűvé tette nevét „a munka rendszerezése” című, mely beható tanulmányt irt socialistikus irányú műve, melyrt a nép nagy ünnepelességgel emelte a hatalom polezárá.

Száva mindenható volt akkor a nép felett; csak szolánia kellett, hogy visszatérítse a város házáat megrohanni készülő, felbőszült tömeget. Kevesebb szerencséje volt a kamrában, hol vizsautasíták tervét, a haladás miniszterának megalkotására nézve, a miért Blanc lemondását adta be, a mely nem lön elfogadva. Ugy vélekedtek fölöle, mint később hasonló esetben Rochefort fölöle, azt mondták, jobb egy ilyen ember a falakon belül, mint kívül. Életének legdiesteljesebb napja a 17-ik martius, midőn a felajánlott diktatúrást visszautasítá, azt mondá, élete nem volt még elég hosszú arra, hogy elég tanulmányt gyűjlthetett volna ily nagy méltóság betöltésére. E nemcs tette népszerűségébe került minden igyekezete, melyet azután a munkások ügyében a luxembourgi conferenciakon kifejtett, hiában volt, nem bírta többé helyreállítani, sőt midőn 15-ik april vissza akarta tartani a tömeget, mely a képviselőházat készült megrohanni, majdnem egészen elveszté azt; két ellenség közé szorítá magát: A védelmezettek haragudtak, a miért védelmére voltak utalva s a nép majd összetépte, hogy miért akarta visszatartani. Kénytelen volt elrejtőzni s míg a nép dühe elől bujdosott, azalatt a képviselők deportatióra ítélték. Ettől azonban Arago és d'Aragon nevű képviselők segélyével menekült s önként száműzte magát Belgiumba. Ott és Angliában élte le szaműzetése napjait, folyton munkálkodva nagy, történelmi munkáinak megírásán, erejét nem vesztve s nem esllégdve az üldözöttes által.

Hazájába a császárság bukása után tért vissza, s az ostrom ideje alatt kitartására, hősiességre lelkesíté a párisiakat. A köztársaság megalapítása után mint az ellenzék vezére foglalta el a helyét a nemzetgyűlésben s mai napig megtartá.

Művei köztül kiváló érdeklél bir Michelet-vel folytatott polemiaja, egy eszmeharc, a melyben két fénylő csillag, két rendkívüli nagyság tártá fel szellemének, tanulmányainak egész kincs-tárát.

„A munka rendszerezése” által a népnek, a munkások társának érdekeit karoltá fel s tolmácsolta socialisticus irányban.

De mielőtt Blanc elveit tovább fejtegetné, előadó fogalmat óhajt hallgatóinak különösen női részénél kelteni a socialismus iránt s néhány szóban annak alapelveit kívánja megismertetni. A socialismus, Rogeaárd szerint oly tan, mely nem csak a társadalom némely osztályára, de az összesre akar hatni s az egészét óhajtja erkölcsileg jobba, boldogabbá tenni; a socialismus tana, az összes emberiség jólétének tudománya, a mely politikai tekintetében az egyének az államhoz, a munkásnak a munkaadóhoz való viszonyát akarja szabályozni s ezáltal az egyes, valamint az összes alaspontját nemzetszázszati szempontból megszilárdítani, valamint a vagyonnak arányos felosztása által a különböző társadalmi osztályokat egymáshoz közelebb vonni. Ezek az eszmék nem újak, régen forrongtak azok már a mélyen gondolkodók fejében, csak hogy a nagyobb rész álmoknak, utópiáknak nevezte azokat. Ilyen utópiák nyilvánultak Fénelon Telemaquejában; s a 18-ik század vége felé már tisztult alakban kezdtek kibontakozni, midőn Cabet és Baboeuf túlzott comunismusa a nemesebb részt egészen elriasztá. Proudhon heves kritikát irt ellene, a rendszer gyermekkorának nevezi, melyből kikerülni a kezdet nehézségei, a mely nem tudott még biztos állaspontra vergődni.

Blanc elveit is túlzottaknak találja s bírálat alá veti előadó, noha a személy iránti előszeretetét bevallja. Blanc a munkás nép nyomorának két okát látja: az egyéni munkálkodást s a concurentiát s ezek ellen társas működésben, a munkáerő solidaritásában lát orvosságot. Közös érdek, egyenlő munkadíjak, mindenkinek adni szükségese szerint s mindenki adjon tehetségéhez képest. De ezt képtelenségnek tartja előadó. Hogyon lehetne mértéket hozni valakinek a szükségleteire? hisz a hányféle az egyén, annyifélek szükségletei, az egyiknek anyagilag vannak kisebb, nagyobb kívánságai, a másik szellemi élvezekre szomjazik? hogyan lehetne ott igazságot tenni?

Ép így lehet e szabályt vetni a tehetségre? ki lehet-e szabni; ki mennyit és minőt mutatasson fel? ki tud ennek megfelelni, hisz a tehetség sem mindig nyilvánkodik, egyformán. Ép ilyen téveszme az egyenlő munkabér. Hova lesz ott az igyekezet, a hol a szobafestő s a festőművész egyenlő díjban részesül? Elég hathatós rugó lenne erre nézve a becsüvés, a nemes önérték? Az örökség eltörölése sem számíthat életrevalóságra, ki lenne takarékos, ki szerezne vagyont, ha tudná, hogy gyermekei nem részesülnek belőle? Annál életrevalóbb a nevelés szabályozása, újjáalakítása, a mely által lehetetlen lenne téve az elődök, a munkakerülők létezése s a társadalomnak mely által való kifosztása; eltiprása minden ezek által hiedelmek, a mely alapul szolgál a despotizmusnak, a mely e földön szenvedett bajokért a földvilágon ígér igazságot. Ez elvire törekszik az utóbbi 90 év összes felvilágosult osztálya, annyi jeles iró, melyreható bölcsész. „Atyáink kiküzdötték a forradalom szomorúbb felét — mondja Blanc — nekünk hagyva a nemesebb, az értelemrehatóbb részt, nem szabad lankadnunk, küzdünk kell!” — „A tiz év,” azaz Lajos Fülöp kormányának története, komoly hangon kezdődik, de a mint szenvedélye tovább-tovább ragadja íróját, végre egész pamphetté válik s ha nem is érdemi ama ropant hatást, melyet előidézt, mindenesetre általános becsüvésnek szülte.

Megmaradása sokkal inkább biztosítja van, mint Thiersnek annyi szellemmel írt, oly fényes tehetségről tanuskodó emlékirata, melyekből hiányzik az igazság, a meggyőződés és melyek csak a végzet esélyei szolgálhatnak alapul. Blanc ellenkezőleg távoli, melyreható okoknak tulajdonítja az újabb kor forradalmait, melyeknek magyát a régi népkelésekben, jobbágyoknak uraik ellen való lázadásában, a protestások küzdelmeiben sat. ismeri fel. Vagy a reformátum, Luther, Calvin törekvései, nem egyre mennek ki Voltaire és Rousseau tanáival? kik közül az egyik a szenvedések netovábbját, a másik az eszmék tisztulását tartja a főmozgató erőnek. Azt mondja, háromféle kormányzatot ismer, a hatalom, az egyéni és testvériség. A hatalom a múlté, a jelené az egyéni, a jövőé a testvériség korszaka, teljesülése Voltaire és Rousseau elméinek, melyek bár külsőleg különbözők, egy eszme hirdetői, csakohgy a szerint, a mily különböző volt a két idézett bölcsész élete, egy különböző befolyásuk az eszmékre Voltairenek, kinek élete a dícsőség kánczolata volt, tulajdonítható az első fényes részlet, míg az örökké szenvedő Rousseau a végső, szomorú catastropha előidézőit tekinthető.

Michelle, Blanc déli származására czélozva, a délen szokásos röszteszlöz hasonlítja őt, a mely ragyog, de nem melegít, tan mert Blanc mint iró is megmarad a szónok ékesenszólása mellett. Daezara ennek, elsőrendű történeti és vet érdemel már csak azért is, hogy szemébe mert nézni az emberiség nyomora felelmes rejtelének, a mely, mint a hajdankor Spinxe azt látszik mondani: „fejts meg, vagy felállak,” s ha nem is tudta, legalább igyekezett a rejtelmet megtalálni. Igaz, rendszere nem méltó megfajtása a nagy kérdésnek, ezt még senkinek sem sikerült megtalálni, de egy része az a nagy egésznek, s szelleme, a mely ma is működik még folyton a nagy kérdésre van irányozva.

Blanc egyik előharczoza az emberi szellem nagy küzdelmeinek, kinek a régi Róma már csak azért is koszorot nyújt vala; mert nem esett kétségbe hazája fölött. Nem csüggedett, nem esett kétségbe az emberiség bölcsességében, hisz, hogy létre hozandja az igazságot, melyet felfog; hisz, hogy a bajnak van gyógyszere, de hogy a nyomor kivesszen, nem elég elvesztetni a nyomorultakat; hogy kell lenni gyógy-szernek s lesz a ki megtalálja; hogy a társadalom fölött uralkodó végzet le leand győzve végre is a tudomány és testvériség, e két magas-szatos hatalom egyesülése által.

Nulla.

Magyar Tudományos Akademia.

A M. T. Akademia első osztálya, Pulszky Ferencz elnökelete alatt tegnapielőtt tartott ülésén, Barna Ferdinand I. tag „Magyar mythologiai tanulmányok” czim alatt felolvasást tartott. Előadása folyamán hosszasan polemizált Révész Imre amaz állítása ellen, mintha a nép az Ukon-pohár kifejezést nem ismerné, illetőleg nem ismerte volna és ez nem képezne azon os szokások egyikét, minőket a néphagyomány fen-tartott. Barna erre vonatkozólag a számos adat közt felemlítette a Hunfalvy Pál által 1857-ben ismertetett két régi okmányt, melyek hegyaljai szőlők eladásá alkalmával keltek s melyekben az Ukon-pohárról is tétetik említés. Részlete-sen emlékezett meg az os magyarok istenségeiről s a tündérekéről, melyekkel minden fá, házi állat birt. — Imre Sándor I. tag értekezését: „Beniczky Péter és példabeszédei” Szász Károly olvasta fel. Beniczky igen sok, a nép ajkán élt példabeszédet használt fel verseiben, melyeket a nép azután valószínűleg visszavett, legalább e csereviszony felel meg leginkább a valószínűség-nek. S itt részletesen fejtegeti azon elvet, hogy a népköltészet nem végezzél, de alap, mely nélkül a műköltés nem is állhat fenn. Ohajthatóan

tartja ennél fogva, hogy közmondásaink és népdalaink összegyűjtésének, mert Erdélyi munkája, mely e téren utolsó, nem teljes és hiányzik belőle az összehasonlítás. Szász Károly megjegyzi, hogy Imre Sándor ez állítása téves, mert Ballagóit már birunk példaszöveggyűjtemény, mely éppen az összehasonlításra fekteti a főszlyt. Ha-nem azért Imre S. felszólalása megérdemli a figyelmet s közmondásaink, valamint népdalaink összegyűjtése még mindig nem volna meddő fáradság.

Kérelem

a magyar népdalok kedvelőikhez és gyűjtőikhez egy egyetemes magyar népdalgűjtemény létesítése ügyében. A „Magyar Dal-Album”, mely 200 magyar dallamot tartalmaz zongorára alkalmas-va, mind hazánkban mind pedig a külföldön oly roppant keletnek örvendett és örvend, miszerint egy év letolyta alatt öt kiadást ért, mely pártol-as következtében kiadtuk annak szövegkönyvét is „Magyar Dal-Tár” czim alatt. Ezen rendki-vüli eredmény bennünket a két mű folytatására buzdított, s elhatároztuk, miszerint a „Dal-Album” és „Dal-Tár” czeutul mint a magyar nép dalainak és dallamainak egyetemes gyűjteménye fog megjelenni, s még ez év folytán közrebo-esatjuk mindkettőből a második kötetet. Az ál-talunk összegyűjtött dallamok száma ambar meg-haladja az ezeret, azonban hogy gyűjteményünk minél teljesebb és változatosabb lehessen, ma-sok szives közreműködésére is szükségünk van. Ez okból felkérjük hazánk minden vidékének dalkedvelőit: karolják fel ezen minden igaz ma-gyart érdeklő czélt, mely nemzeti nyelv- és zene-kiművelésnek van hivatva nemcsak egybegyűjtve a feledéstől megóvni, hanem azt valóban mesés olosósága által hazánkban s a külföldön terjesz-teni is, s e czélból sziveskedjenek az általuk is-mert dalokat és azok dallamait (habár csak egy hangra letéve is) beküldeni. Magyar néptűnk any-nyira bővelkedik dalok- és dallamokban, misze-rint némi ügybuzgósággal mellett néhány év mul-va oly népdalgűjtemény leszünk képesek kiadni, a milyennel kevés nemzet dícsékedhetik. A szí-ves beküldők neveit az illető kötetekben közzé fogjuk tenni. A kéziratokat és leveleket bérmen-tve a „Magyar Dal-Album és Dal-Tár” szerkesz-tőséghez Győrbe kérjük intézni.

Tisztelettel kéretnék a hazai lapok e kérelmet — tekintve a nemzeti czélt — szíveségéből átvenni.

Bignio Lajos tegnapielőtt a vígadókis termében szép számú közönséget gyönyör-űködtetett énekével. Hangja lágyaságából és haj-lékonyaságából mit sem vesztett, de esengését és erejét a kirelhetlen idő nem kímélte meg. Az izléssel előadott szöveket (Beliczay, Liszt, Schumann, Verdi, Wagner, Favre szerepeltek a mű-soron) a közönség élénken megtapsolta.

Kivonat a „Budapesti Köz-löny”-ből.

Kellner János 451 frtra becsült ing. 1880. márcz. 29-én az ügyváhi közégi irodában, Reminán Mátfej 4900 frtra becsült ing. 1880. márcz. 30-án Hódorfa közegében, Köblös István 175 frtra becsült ing. 1880. márcz. 31-én Rotteg közegs házánál, Bányai Bogdán esődtőmege 1880. márcz. 16-én Tamásfalva közegé-ben, Komáromy Györgyné 113,631 frtra becsült ing. 1880. márcz. 22-én a dévai tkvi hatóságánál, Bajás Alexandru 35 frtra becsült ing. 1880. ápril 23-án a hátszegi bíróság tkvi irodájában árvereztetni fognak.

NAPI HIREK.

Helyi hírek.

— **Az Egyetemi Kör** tegnapi dalos táncvizigalma hatalmas utóhangja volt az idény-nek. A városi Vigadó termeit a leglátogatottabb közönség zsufolásig megtöltötte; az aristocratia, a polgárság haute voléeja, társasköreink színeja-va adott az estélyen egymásnak rendez-vous-t. A pompásan sikerült hangverseny 10 óra tájt táncz váltotta fel; s az éj már küzdött a hajnalal, midőn Terpsichore fáradhatatlan tanítványai még a legjavából járták. Egyébíránt az estélyről hol-nap bővebben, most még csak annyit, hogy a négyeseket 150 párnál többen tánczolták.

— **A városi** közegészségügyi bizottság tegnapi (márt.) ülést tartott. Elnök Bakon-yi az ülést megnyitván, jelenti, hogy a jegyző távollévén, a múlt ülés jegyzőkönyvem olvasható fel. A jegyzőkönyv felolvasása a következők illése marad, ajelenlegi jegyzőkönyvnek vezetésére Sáro s y, hitelesítésére pedig Adler és Wolff kéretnék fel. Minorich főkapitány előadja, hogy a közegészségügyi bizottság kezdeménye-zése, s a városi képviselők határozata folytán, a tanács elrendelte a Szamos melletti házbiro-kosoknak, hogy a Szamos medrére épített paj-ták, ólak, szükségsségek, melyek kifolyásukkal a Szamos vizét megfertőztetik, f. évi május 15-ig onnan eltávolíttassanak. E rendelet ellen 54 ház tulajdonos s a dohánygyár igazgatósága fel-lebezzést adott be, melyet a tanács a bizottság elé terjeszt. — Bizottság, az értelmetlen, basá-skodó, meggondolatlan, s más hasonló jelzőkkel bővelkedő fellebbezéseket felolvasatja, s tekin-tetbe réve azt, hogy a városban íható vizű köz-

kút, nagyon kevés van, s ezért a lakosság leg-nagyobb része a küllömben is kedvelt folyóviz használatára van utalva; s tekintve azt, hogy ha a Szamos folyóba némely tisztálanságok bele folyását megakadályozni nem is lehet, de ezek nem is bírnak oly fertőző hatással, mint az istálló és szükségsszéki ürülékek, melyek a ra-gályos kórok terjesztését, nagy mérvben előse-gítik; s tekintve azt, hogy az 1876 XIV t. e. 10 és 11-ik §-ai a hasonló intézkedéseket hatá-rozottan elrendelik, — bizottság határozottan ra-gaszkodik azon előbbeni nézetéhez, hogy az említett közveszélyes építtelkek a Szamos árkaról eltávolíttassanak, annyira is inkább, mivel köz-tudomás szerínt a város közegészségi viszonyai rendkívül rosszak. A mi pedig a dohánygyár igaz-gatóságának azon állítását illeti, hogy e rende-let lehetlenné teszi a város területén a gözgé-pek használatát, minthogy a gözsfűtő viz kibő-csátása csakis a Szamosba lehetséges, — bizott-ság megjegyzi, hogy a gözgépekben használt, viz-nek a Szamosba való becsátását, soha sem el-lenezte, minthogy az ragályanyagot nem tartal-mazhat. — A városi hatóság átteszi a bizott-sághoz dr. Bartha hímőlyörk fentartónak je-lentését, az 1879-ik évről, mely szerint az el-múlt évben 71 orvosnak 37 üveg és 168 toll hímőlyörk adatott ki. — Tudomásul szolgál. — A városon uralkodott ebdtű járvány megszűn-vén, a hatóság a bizottság véleményét kérdi, vajlon az ebek szabadon járása megengedhető-e és mily feltételek mellett? — Minthogy az utolsó eset óta 4 hét eltelt, bizottság megengedhetők-véll az ebek szabadon becsátását. Azonban te-kintettel arra, hogy városban kóborló ebek nagy száma mellett a közönség mindig ki van téve a megharapás veszélyének, bizottság szükségnek véll, hogy a szabadon tartott ebek mindig oly szájkosárral legyenek ellátva, mely a harapást lehetlenné teszi. Minthogy pedig a jelenleg hasz-náltak tapasztalás szerint csészertlenek, ohaj-tandó lenne egy ily szájkosár mintát készíteni, s azt a rendőrség útján a közönséggel meg-es-mertve, utánzását elrendelni.

Hazai hírek.

— **Torda-Aranyosmegye** főispánja-nak ez évi február 28-ról 32. szá. alatti rendelete következtében, a rendes tavaszi bizottsági köz-gyűlést folyó évi márczius hó 22-éve délelőtti 9 órára Tordán a megyeházához Veress Dénes alispán összehívja: A közgyűlés tárgyai: a) Az időközben érkezett törvények kihirdetése. b) Fel-sőbb rendeletek és c) Átiratok feletti intézkedé-ssek, s vég d) kelbilyök feletti határozatok, me-lyek közül, mint fontosabb felemlítettek: az 1879. évi zárszámadások felülvizsgálata és az ürese-désbe jött Felvinczjárású szolgabírói állomásnak választás útján való betöltése.

— **A dési** jótékonycélyű állandó műked-velő társulat folyó 1880. évi márczius 13. és 29-én (husvét másod napján) továbbá április 10-én a színházban — összesen három — Kőrestélyt rendez. E társas összejövetelek kellemessé és él-vezetesebbé tétele czéljából az irt napokon esti 7 órakor mindig egy 1 felvonásos vígjáték a budapesti nemzeti színház legjelesebb repertoír darabjai közül hozatik színre. Pont 8 órakor a színpadon társas játékok s a teremben táncz ve-zői kezdetű, a színeteket szavalat s a dalosz-tály énekei töltik be. Az előadandó színművek-ről, a köröket megelőzőleg mindannyiszor külön színlapok fognak szétbontatni. Mind 3 „köres-télyre” családjegyek 2 ft és személyjegyek 1 frtjával Léner János társulati jegyártsául kap-hatók. A kibocsátott előfizetési izeken előjegyzett t. cz. bérlok jegyeiket a gyűjtőktől veendik kéz-hez. A társas körrestélyén azon estélyre egy sze-mélyjegy ára 50 kr. Karzati ülőhely 40 kr. Deés, 1880. február 25. A rendező bizottság.

— **Bányászercenstlenség.** A gömör-megyei bédéri gyár egyik nadabulái bányájában e napokban egy bányász a támoszlop fel me-ga-gyott közetet furta meg, hogy könnyű szerrel fejthessen egyszerre ki nagyobb tömeget. Szá-bályellenes hirdelenkedésének azonban keserve-sen megadta az árát, mert a kitört támoszlop után rogyott a bánya egy része is, s laposra nyomta a szerencsétlent, kinek könnyelműségét most neje és öt gyermeke siratják.

— **Árpád sirját** Ó-Buda környékén régóta keresik, de rendszeres ásások nem tör-téntek még ez irányban. Most az országos ré-gészeti társaság vette kezébe az ügyet, s mint-hogy a szükséges pénz megvan már, május hó-ban azokon a helyeken, melyeket fekvésük vagy az eddigi történeti nyomozás a honalapító sir-jával kijelöl, megkezdi az ásásokat. Ha Árpád sirját meg sem is találják, a hajdani Arcadium környéke mindenesetre különösen érdekes tárgya lesz a régészeti kutatásoknak.

— **Egy nihilista Bécsben.** A bécsi lengyel műgyetemi hallgatók tudományos egy-letemek elnökét, Korytinsky Konrád lovagot, pár nappal ezelőtt a rendőrség egész esőndben el-fogta s átszolgáltatta a krakói törvényszéknek. Azzal vádolják, hogy felségárló iratokat ter-jesztett Galicziában. Minthogy azonban a ház-motozások igen sok orosz levelet találtak nála, azt hiszik, hogy Korytinsky az orosz nihilista liga egyik tagja volt. A fogoly finom kinézésű, 28 éves ifjú, ki tavaly végezte Bécsben a gé-

pész-mérnöki tanszakot s a vizsgákat jó ered-ménnyel tette le. Elnök érintkezésében állt len-gyel tanulótsáival, résztvett a gyűlésekben s egy lengyel műkedvelői színi előadásban is föl-lépett, hol egy apa szerepét játszotta, mely nyu-godt, esőndes természetűének nagyon megfelelt. Házigazdái is igen esőndes embernek mondják. Két hónappal ezelőtt egy barátjától sétált; ezt a barátját akkor a rendőrség elfogta. Korytms-ky nem sokáig élvezte a szabadságot. Lakásán kedden három rendőr jelent meg s minden el-lenállás nélkül elfogta őt.

— **A belga király** és Haynald bíbor-nok-érsek. A nemzetközi Afrika-társaság főtitká-ra Strach néhány nap előtt több rendbeli levelet és közleményt küldött dr. Haynald bíbornok érseknek, mint a magyar Afrika-bizottság elnö-kének. E levelek közül kiemeljük a harmadikat, melyet Strach február 3-án küldött és egész terjedelmében itt következik: Eminenciád! Kö-telességemhez híven felséges uram, a király elé terjesztetem Eminenciád levelét, melyet hoz-zám intézni kegyeskedett a 2000 franknyi kül-deménnyel együtt. Ö Felsége meg volt hatva Eminenciád újabb rokonszenvének nyilvání-tásától, melyely Eminenciád az ő ügye iránt vi-seitelték. Megbizott Ö Felsége, hogy legfőbb kö-zönszónoktól tolmácsoljam Önnek, és tegyem hoz-zá, hogy oly felvilágosult prelatusnak, minő Eminenciád, nemeselekt támogatása becses buz-dításul szolgál számára, hogy megkezdett mű-vében kitartó legyen. Szerencsésnek érzem ma-gamat, Eminenciád, hogy ebben az ügyben tolmácsa lehetek a király érzelmeinek Eminen-cziáddal szomben, kinek vagyok legalázatosabb és engedelmes szolgálja Strach. A magyar Af-rika-társaság 7000 frankkal járult a nemzetközi afrikai társaság czéljainak előmozdításához.

— **A sajtónál.** Biz ahhoz sok minden-féle fizia vers kötet és ros regény kerül, de néha egy-egy levélár is. A tudomány és a család iránt való kegyeletet még alig sértette meg valaki oly durva kézzel, mint Pokateleki Koun-de úr, egy ismert csallóközi család sarjadéka. Ez az úr ugyanis, mint az Ellenőrt értesítik — összes családi levéltárát, mely a legbecesebb okmányok halmazát tartalmazta, potom árért eladta egy pozsonyi sajtónak. Nagy Imre, is-mert történetirő nagyrészt okmányokból csak néhány töredéket menthetett meg, a java, fáj-dalom, örökre elveszett.

— **Keresd az asszonyt.** K. S. temes-vári születésű 23 éves technikuss, szorgalommal s nélkülözések közt folytatta tanulmányait. Hogy a közelgő vizsgálatához megkivántató pénzüssé-gét megszerezze Brodmann Ferencz dohányrak-tárába mint írrok állott be. Ebbeli minőségében ismerkedett meg egy helybeli kávéház pinczé-r, nőjével, s hogy eme ismeretséggel járó nagy költségeket előteremthesse — sikkasztóvá lett s a reá bizott pénzekből 420 frtot elsajátított. A törvényszék vádlottat nyolcz havi fogságra ítélte.

Vegyes hírek.

— **A Panama-szoros** készítéséhez, mint a Lesseps által kiküldött bizottság megál-lapította — szükséges 75 millió köbméter föld kiásására; a költség 843 millió frankot fog tenni s a csatorna kiépítése 8 évbe fog kerülni.

— **A bolt-tolvajnok özanyja.** 1831-ben egy Scherpig nevű szolgálot fogtak el Berlinben, a ki nagy ügyességgel tudta a kereskedőboltokat meglopni. Csinos leány volt s egy magasabb hiva-taloknál szolgált. Nem sejtette senki, hogy ő ki-gyelme miben sántikál. Nagy szorgalommal olvasta ura könyvtárából mindazon rajta vesztett, a bűnre előkészítették. Egyszer azután rajta vesztett. A házmatkozás alkalmával számos lopott tárgyat, ruhát, felhőnműt, kelmét, sőt még kony-haedényeket is találtak nála. Éles emlékezőtehet-ségről tett tanúságot ama körülmény, hogy több külön tárgyra meg tudta mondani, — honnan lopta? Dicsékedett, mily ügyesen képes ő lopni a gazda szemé láttára. Nem tagadta, hogy hi-vatása van e nemes pályára. Mikor a börtönből kiszabadult, valósággal rendszeres tolvajnokiskolát nyitott. A növendékek elsajátították minden kezi mozdatulát és ujjai hajlékonyságát gyakorlati-lag is be kellett bizonyítaniok. És a szép Pre-czióza (ez volt gyűneve) bár a fenytűházban halt meg, fájdalom, igen sok követőre talált, a kik nevét halhatatlanná teszik.

Utolsó hírek.

— **Az orosz császár jubileuma.** Péter-vár márcz. 2. A kis palota-téren az összes ez-redek küldöttségei, melyek mindegyike 100 em-berből állott, összegyűltek, hogy hódolatukat ki-fejezzék a császárnak. Roppant néptömeg borít-a el a két tért. A császár egynegyed 11 óra-kor jelent meg az erkélyen, lelkesülten fogad-tatva a tömeg által, s ott egy fél óráig maradt. A katonai zenekarok a néphymnust játszották. 101 ágyulóvész dörögött el. Az összes harangok zúgnak. A fogadtatás a palotában most veszi kezdetét. A város lobogókkal van feldisztatva. A hírlapok vezérezikbeikben ünneplik a jubeliumot és elismerő kifejezésekben emlékeznek meg a császár nagyszerű és jótékony reformjáról, egy-szersmind ama meggyőződésnek adnak kifeje-zést, hogy sem a kül- sem a beellenségek nem

fogják megakadályozhatni Oroszország fejlődé-sének rendes menetét és megrendíthetni a nem-zet ragaszkodását a császár iránt.

— **Pétervár,** márcz. 2. A téli palota előtt ma délelőtt a zenekarok játszottak. Az idő igen kedvező és nagyban emeli az ünneplés-ségek hatását. A birodalom minden részéről és a társadalmi körökből számos feliratok és ajándékok érkeznek; többféle alapítványok is té-tettek.

— **Pétervár,** márcz. 2. Az Agence Russe az udvari fogadtatásról a következő tudósítást közli: A palotában roppant embertömeg volt. Midőn a császár a termeken átvonult, a jelen-lévők harsogó kiáltásokkal üdvözölték. A birodalmi tanács feliratát Constantin nagyherczeg ol-vastá fel, melyre a császár válaszolt, azután meg-ölelte a nagyherceget, Stroganoff grófnak és a birodalmi kancellárnak kezét nyújtott. A szenátus feliratát a császár az ebéd után vette át s arra szintén válaszolt. A diplomaciai testület fogad-tatásánál a császár minden egyes képviselőhöz néhány kegyelmes szót intézett és őket felkérte, hogy az általuk képviselt udvarok és országok-nak fejezzék ki köszönetét az irányában tanusi-tott rokonszenvért! A császár 2 órakor kikocsi-zott; a járó és kelőközönség, mely nagy számban lepte el az utcákat, lelkesült kiáltásokkal üdvözölte a jubiláló fejedelmet. Waujew állam-titkár grófi méltóságra emeltetett; Chreptowies grófi főkamarsáknak az Andras-rend, Greigh ve-zérszárnysegédnek és Abasa valóságos titkos ta-nácsosnak az I. oszt. Wladimir-rend, Nabokow Sándor valóságos titkos tanácsosnak a News-ik-rend gyémántokba foglalva — adományoztatott.

IDEGENEK KOLOZSVÁRT.

— Febr. 29. és márcz. 3. —

Biasini szálloda.

Nalati Fatkas birtokos Gyulatelkéről. Szabó Béla szolgabíró Alsó-Járásból. Metzner Matild N-Szebenből. Vargyas Lőrincz birtokos Bódrol. Hoigraff Arthur hadnagy Besztzerceztől. Gergely Ignác esperes Tordáról. Arzon Henrik kereskedő Brassából. Berdi János Budapestről. Pap János erdős N-Enyedről.

Pannonia szálloda.

Chiorinitia Nicolau vasúti vállalkozó Kolozsról. Pin-kász K. gabonakereskedő Budapestről. Halász Dezső szí-nész a Szilágylól. Tutsek N. kereskedő Felvinczről. Kővér Andras huszár-őrnagy M-Vásárhelyről. Szimók János ta-nárjelölt, Rottenberg Áron borkereskedő Dédtől. Gothardt R. lelkész B-Hunyadról. Robicek Ö. kereskedő N-Várd-ról. Bajzer Gyula birtokos Rádokból. Kopotzi Sándor Szász-Városról. Rátz Mari Gy.Fejérvárról.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1880 má-r-czius 3.

Magyar aranyjárdék	101.50
Magyar vasúti kölcsön	118.75
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	79.75
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	91.75
Magyar kel. vasúti államköt., 1876. évi	82.—
Magyar nyerevény-sorozatgy-kölcsön	113.—
Magyar szőlődzsma váltási kötvény	91.25
Magyar földterhermentesítési kötvény	90.25
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	88.75
Temes-bánati földterherment. kötvény	89.—
Erdélyi földterherment. kötv. záradékkal	88.50
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötv.	—
Osztrák járadék papírban	70.80
Osztrák járadék ezüstben	71.80
Osztrák járadék aranyban	85.50
1860-iki államsorajegyek	128.—
Osztrák-magyar bankrészvény	835.—
Osztrák hitelintézet részvény	283.—
Magyar hitelbank-részvény	302.—
Ésist	—
Cs. és kir. arany	549.—
30 frankos arany	944.—
Német birodalmi márká	68.—
London (3 havi váltókért)	118.10

Uj vigopera előszőr.

Nemzeti színház.

Bérlet 138-ik szám.

Kolozsvárt, esütörtök, 1880. márcz. 4.

Dubarry grófnő.

Opera 3 felv. Szövegét írták Zell és Genée Richard. Zenéjét szerző Millőcker Károly. For-dította Mártonffy Frigyes. Rendező Molnár.

Szombaton Kéler Ilona a jutalmára

LOVOODI ÁRVA.

Dráma 5 felv.

Kezdeté 7 órakor. Vége 10-kor.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILT TÉR.*)

DR. B. MÁTHÉ DÉNES

fogorvos, plombeur, műfogmester
hazaérkezvén, fogászati műterme, sétatér-
uteza Weress F. féle házban van.
Rendel d. e. 9—12 d. n. 2—5 óráig.

*) E rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

M. k. államvasutak MENETTERVE, keleti vonal.

Érvényes 1879. évi május hó 15-étől

Nagyvárad—brassói irány.										Brassó—nagyvárdi irány.									
Allomások		Személy- vonat 2. sz.		Vegyes- vonat 12. sz.		Menetjegy árak				Allomások		Személy- vonat 1. sz.		Vegyes- vonat 11. sz.		Menetjegy ára			
						II. oszt.	III. oszt.	II. oszt.	III. oszt.							II. oszt.	III. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
		óra	perc	óra	perc	frt.	kr.	frt.	kr.			óra	perc	óra	perc	frt.	kr.	frt.	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	4	50	5	20	6	02	4	30	Brassó (Vendéglő)	Elind.	4	10	10	10	13	04	9	32
Rév	"	6	14	7	38	4	17	2	97	Földvár	"	4	49	11	07	12	17	8	70
Csucsá (Vendéglő)	"	7	16	9	12	2	83	2	02	Apáca	"	5	20	11	54	11	95	8	29
Bánffy-Hunyad	"	7	53	10	08	1	96	1	40	Agostonfalva	"	5	48	12	40	11	08	7	91
Egeres	"	8	38	10	59	1	11	—	79	Homoród-Kőhalom	"	6	38	1	50	10	10	7	21
Kolozsvár (Vendéglő)	"	9	28	11	59	—	—	—	—	Erked	"	7	38	3	24	9	03	6	45
Kolozsvár	Elind.	9	44	12	23	—	—	—	—	Héjasfalva	"	8	12	4	17	8	41	6	00
Apahida	"	10	06	12	52	—	53	—	37	Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	8	29	4	41	8	01	5	73
Gyéres	"	11	34	2	55	2	04	1	46	Segesvár	Elind.	8	39	5	01	—	—	—	—
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	12	08	3	35	—	—	—	—	Erzsébetváros	"	9	18	6	07	7	16	5	10
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	12	18	4	03	2	72	1	94	Medgyes	"	9	53	7	06	6	44	4	61
Maros-Ujvár	"	12	26	4	14	2	99	2	14	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	10	11	7	31	6	05	4	32
Felvincz	"	12	33	4	24	2	96	2	14	Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	27	7	54	—	—	—	—
Nagy-Enyed	"	12	57	5	06	3	50	2	50	Mikeszása	"	10	46	8	20	5	66	4	04
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	1	17	5	37	—	—	—	—	Hosszu-Aszó	"	11	02	8	41	5	66	4	04
Tövis (Vendéglő)	Elind.	1	45	6	12	4	05	2	90	Balázsfalva	"	11	22	9	12	4	95	3	53
Karácsonfalva	"	2	13	6	52	4	69	3	35	Karácsonfalva	"	11	37	9	31	4	69	3	35
Balázsfalva	"	2	28	7	27	4	95	3	53	Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	12	03	10	10	4	05	2	90
Hosszu-Aszó	"	2	45	7	50	5	66	4	04	Tövis (Vendéglő)	Elind.	12	33	10	35	—	—	—	—
Mikeszása	"	3	01	8	15	5	66	4	04	Nagy-Enyed	"	12	55	11	17	3	50	2	50
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erkez.	3	19	8	39	—	—	—	—	Felvincz	"	1	17	11	49	2	99	2	14
Kapus (Vendéglő)	Elind.	3	29	9	16	6	05	4	32	Maros-Ujvár	"	1	24	11	49	2	99	2	14
Medgyes	"	3	49	9	51	6	44	4	61	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	1	31	12	09	2	72	1	94
Erzsébetváros	"	4	22	10	47	7	16	5	10	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	1	41	12	31	—	—	—	—
Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	5	00	11	42	—	—	—	—	Gyéres	"	3	44	3	20	—	53	—	37
Segesvár	Elind.	5	10	11	57	8	01	5	73	Apahida	"	4	05	3	48	—	—	—	—
Héjasfalva	"	5	28	12	27	8	41	6	00	Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	4	20	4	08	—	—	—	—
Erked	"	6	06	1	15	9	03	6	45	Kolozsvár	Elind.	4	20	4	08	—	—	—	—
Homoród-Kőhalom	"	7	07	2	40	10	10	7	22	Egeres	"	5	12	5	22	1	11	—	79
Agostonfalva	"	7	56	3	45	11	08	7	01	Bánffy-Hunyad	"	5	58	6	23	2	96	1	40
Apáca	"	8	29	4	25	12	95	8	29	Csucsá	"	6	30	7	27	4	83	2	02
Földvár	"	9	01	5	07	12	17	8	70	Rév	"	7	39	9	05	6	17	2	97
Brassó	Erkez.	9	40	6	00	13	03	9	32	Nagyvárad (Vendéglő)	Erkez.	9	00	11	00	1	02	4	30

H i r d e t é s e k.

818 sz.
290.

Árlejtési hirdetmény.

A maros-újvári m. kir. sóbányahivatalnál a folyó 1880-ik évben szükségeltetik 20,000 darab 1 meter hosszú és 45 centimeter széles varrás nélküli négy nyitós szövetű kender zsák apró só-csomagolás végett. Ezen só-zsák szükségletnek vállalkozás útján biztosítása végett 1880. évi Mártius 24-én délelőtt 12 órakor a m. újvári m. kir. sóbánya hivatali irodájában írásbeli ajánlatok elfogadása mellett — nyilvános árlejtés fog tartatni.

Felhívának vállalkozni szándékozókat, miszerint 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat az 5 százalék bánatpénznek és a zsák minták mellettlése mellett a maros-újvári m. kir. sóbánya hivatalhoz a kitűzött határidőre adják be, a borítékra reá írva: „Ajánlat zsákszállításra.”

A szerződési feltételek a m. kir. sóbánya-hivatal irodájában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

M. kir. Bányagazgatóságtól.

Kolozsvárt, 1880. évi február hó 27-én. (94) 3—3

SÁRGA KRISTOF

fehérnemű és vászon-raktára

Kolozsvártt.
(belközéputca, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagykereskedők és gyárosokkal egyenes összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n. érd. vevőimnek kezesség mellett, legjutányosabb áron valódi árukkal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chifon, creton és madapolan szövetből, sima, himzett és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 frt 50 krig.

Férfi színes ingek, angol oxford, creton és madapolan szövetből 100 különböző mintára, jó színtartó 60 krtól 2 frt 60-ig.

Színes és fehér gyapjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frtig.

Férfi alsó-nadrágok (gatyák) mindennemű szabásu, legjobb len és pamut vászonból 70 krtól 2 frt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kévelők 4 rétti legjobb chifon szövetből párja 40 kr.

Férfi színes-szélű selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab egy kötegben 60 krtól 7 frtig.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frtig. (79) 5—*

Női ingek len és pamut vászonból, sima himzet vagy redős 1 frtől 5 frtig.

Női hálós réklík, 1 frtől 5 frtig, főkötők len és schifon vászonból 40 krtól 80 krig.

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 frtig.

Női piquet réklík, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frtig.

Függöny neczek, gyapjú és pamut takarók, paplanok, madráczok, mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legújabb szerkezetű esőernyők, 1 frt 40-től 15 frtig.

Féher és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól, 1 frt 50 krig.

Legújabb nyakkendők, posztó, szarvasbőr és glaze kesztyűk, nadrágtartók, harisnya-kötők, órasínorok sat. legjutányosabb áron,

Féher és színes asztalnemű, mindenféle len és pamut vászon szín-tartó creton, oxford és madapolán, színes ingszövetek

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig, 100 különböző fajtájú chifon, creton és madapolán fehér ingszövetek 80, 155, és 170 centimeter széles 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek

25 krtól 3 frtig. Len és chifon himzet strófok és betétek, kötő, varró, himző pamutok és ezernék, ujon szilőttek részére főkötők, réklík és takarók stb.

Továbbá elvállalok kiházasítás, vagy magán szükségére kívánt fehérneműek pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összállításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség váll- és ujjahossza, papírszeleten pontos mértéke beküldése mellett saját felelősségre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meghatározni kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az érte fizetett összeget visszanszolgáltatam, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legfőbb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt megtartani alázatos szolgálja

Sárga Kristóf.

MATTONI-féle

budai király-keserűforrások

Deák-Ferencz-forrás, Szt.-István-forrás, Hunyadi-Mátyás-forrás. Gróf-Széchenyi-István-forrás,

a bécsi világkiállításnál 1873-ban érdeméremmel, a párisi világkiállításnál 1878-ban ezüst-éremmel kitüntetve.

Dr. Hoffmann Károly tanár, Dr. Diescher János és Than Károly tanár, királyi tanácsos urak, nemkülönben sok más bel- és külföldi orvosi tekintélyek által legjobban ajánlatik.

Tulajdonosok

MATTONI és WILLE

(96) es. kir. udvari szállítók, 1—10

Budapest, Ferencz-József-tér 3 (Dianafürdő.)

Kapható: minden gyógyszerárban és ásványviz kereskedésben.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.

Legfinomabb magosfoku

CUBA RUM

egy liter 50 krajczár,

Gergely Ferencznél,

Főter 20. a „TÖRÖKHÖZ.”

(45) 7—*

Capsules de Matico de Grimault & Cio Pharmaciens à Paris.

Matico-kés itmények

Grimault és társa párisi gyógyszerészekről.

Ezen gyógyszerek legbiztosabb sikert nyújtanak a takar s mindennemű idült és időnkénti nyálkás kifolyás gyógykezelésénél; következő alakban léteznek: (13) 11—20

1. Matico befecskendő Grimault és társától, mely husz év óta legnépszerűbb gyógyszernek tekintetű a legmakacsabb nyálkás folyások ellen.

2. Matico-millyék Grimault és társától, melyeket a gyomor megterhelése nélkül élvezhetni, mert a gabnatápanyag-lemez csak a végbélbe jutáskor olvad fel.

Főraktár Bécsben: Nagyban szállításra Raabe Brunónál, Bäckerstrasse 1. Röder Fülöpnél, Wienstrasse 15. — Főraktár Magyarországra nézve Török József gyógyszerésznél Budapesten. — Kolozsvártt: Wolf J. és dr. Hintz Gy. gyógyszerész uraknál.

Főraktár Bécsben: Nagyban szállításra Raabe Brunónál, Bäckerstrasse 1. Röder Fülöpnél, Wienstrasse 15. — Főraktár: Magyarországra nézve Török József gyógyszerésznél Budapesten. — Kolozsvártt: Wolf J. és dr. Hintz Gy. gyógyszerész uraknál és Gergely Ferencz árszerkereskedésében.

ROYKÓ VICTOR

(58) tiszánjlaki gyógyszerész 13—24

fehér, barna és fekete színű

kőzkedvelő magyar bajusz-pedróje.

Hamis készítményeket elkeltendő, figyelmeztetik a t. vásárló közönség, hogy mindenki csak a Roykó Victor gyógyszerész készítményét kérje és fogadja el, melynek aobozai kívül piros, belül a fedélben pedig kékszínt bettkel, a készítő névaláírásával vannak ellátva.

Ezen már 60 év óta országszerte keresett és számtalanszor kitűnőnek ismert készítmény kiváló jó tulajdonainál fogva minden várt igényeknek megfelelő soha ki nem szárad, a bajusz szárait nem tépi és nem törí, sőt azoknak szaporítására és tökéletes kifejlődésére szolgál. Nagy doboz 35 kr. kicsiny 20 kr. Kapható fúti egyedül készítőnél, valamint az ország többi gyógyszerészei, kereskedői és fodrászainál. Viszont eladók a megrendelt mennyiséggel fokozatosan emelkedő illó százalékokat és 24 nagy, vagy 36 kis doboz vételénél már bérmentes beküldést kapnak.